

(que potser no és la mateixa V. disquisició de Fossà o Caresmar, el valor de la qual no puc judicar, i potser és d'uns pocs anys més tard, si bé atribuït al mateix any del rei Felip) es repeteixen, si bé més breument els noms, i aquí el nostre només figura en una subscripció «Dalmaciū clericū de *Salas*». De la comparació de les formes del nom en aqueixos dos docs. (amb les de *Salàs*) ni tan sols resulta segur si es tracta d'un *Sálas* o d'un altre *Salàs*: podria ser, doncs, un nom com el de *Sales*, prop de Besalú, per més que tampoc hi coincideix l'advocació d'aquest, que és a Sant Martí. Cedim-ho a la decisió dels erudits en història eclesiàstica.

Majorment en tant que la documentació segura de *Salàs* de la Conca de Tremp, ja l'hem trobada abundosa i prou uniforme, assenyalant inequívocament una base pre-romana *SALASSE* (o -ASSO, o -ASSI), que coincideix perfectament amb el nom dels *Salassi*, poble ben conegut que fou sotmès a Roma per August, com conten T. Livi i els historiadors tots. Cèltic, potser o més vagament indoeuropeu: els antics els anomenen «*ligurs*» d'acord amb la situació en els Alps marítics; o potser de més al Nord, car també els posen en els Alps lepòntics, cf. els treballs de Kretschmer sobre les inscripcions lepòntiques d'Ornavasso, i els de Schmoll (*Riv. di Studi Liguri* xxv, 1959, 132). És a dir que devien ser sorotàptics, més que cèltics.

Això lliga amb els resultats de l'ONOM.: que revelen un fort nucli indoeuropeu en NLL de la Conca de Tremp, amb judici oscil·lant des de cèltic a sorotàptic: pobles indoeuropeus germans que entraren a Cat., de vegades enemics, de vegades un poc barrejats: cèltics *Talarn*, *Sellemana*, *Segant*, *Segú*, probablement *Meüll* i *Mesull*, sorotàptics probablement el mateix *Tremp*, *Farmicó*, (*Es*)*torm*, en tot cas *Carant*, als quals hem dedicat articles d'aquesta obra (cf. E.T.C. II, 208-215).

Fora del nostre domini: *Salasc*, poble de 200 hab., prop de Clarmont d'Erau (al ONO. de Montpeller), que ja apareix com *Salascus* en un doc. dels Ss. IX-X (Longnon, *N. L. Fr.*, 17): amb el seu sufix -ASKO- característic, confirmant el caràcter líguero-sorotàptic de tot plegat.

Un parònim menor, la collada de *Salasa*, a Rbg. (enq. de Massivert, XIX, 167, uns 20 k. al NO. de *Salàs*) no ens indueixi a especular cap a un imprecís parentiu ibero-basc (per més que això ens recordi la parella bascoide *Gavàs/Gavasa*): perquè, encara que la -s- sonora, no lligui bé amb la -ss- del nostre, pot ser un nom succedani del de *Salàs*, majorment en una zona ja no llunyana de l'àrea aragonesa de pronunciació apitxada (E.T.C. I, 105).

Salat, V. vol. I, 247-248 *Sàlau* (ant.), V. *Salo* *Salaverdenya*, V. *Vedrenya* *Salavina*, V. *Sallavina*

SALDES, amb SALDET, *Salet* i parònims

SALDES, poble amb municipi, al capdamunt del Berguedà, amb vall i riu del mateix nom, afl. dr. del

Llobregat.

PRON.: *sáldas*, a Gósol (1931, exc. 175), a Vallcebre (exc. 187), a Maçaners (1933, Ll. i, 26) etc.; i «*Riu de sáldas*» oït a Vallcebre (xxxviii, 97.21) i en l'enq. del poble, 1963 (xxxviii, 68-78).

MENCIONS ANT. 839, Acta C. SdUrg.: *Sálices* (ed. PPujol, n.º 212); 1170: «*monte de Palomera [Empalomar]* et de *Cija --- Salzes --- Balcebre*» (MiretS., *Templ.*, 152); 1171: «*castello de Sauze et in Cegia*» (*Cart. Poblet*, p. 185-186, 197); 1198: «*castello de Salzes et in Cigia*» (ib., p. 184); 1289: *Saldas* (SerraV., *Pinós Mtpl.* I, 92); 1293 i 1394: *Saldes* (id. ib., 463. 31); 1313: *Salçes* (id. ib., 124); 1337: *Salzes* (id., 135); 1359: *Saldes* (CoDoACA XII, 65). En el vol. III de SerraV., altres mencions de 1255, 1294, 1295, 1291 (p. 263); 1289: *castrum Saldes* (Font Rius, *C. d. p.*, § 350).

ETIM. Que ve del ll. *SALICES* 'salzes', com ho mostren les mencions més antigues, ja ho digué M-Lübke (*BDC* XI), sense donar bona explicació de la -d- en lloc de la -z- del cat. normal; ja ben explicada, però, en *LleuresC*, 212, 216, 204; E.T.C. II, 25; *DECat* VII, 637059; a la manera de *Vilardell VILLARICELLUM, espaordir* (<-*orzir*), *Lligordà* etc.; i posat dins el conjunt d'aquests canvis. No cal dir que els salzes abunden al llarg del riu del seu nom, des d'on neix, al peu del serrat en el qual s'alçava el castell, i avui hi resta el nucli principal de les cases del poble.

Del collectiu corresponent *SALICETUM* vénen els dos SALDET.

1) En el Baix Emp., llogaret agre. a Ventalló, a la dr. del Fluvià, a uns 0k6 del riu, entre Torroella i L'Armentera. Uns 25 k. al Nord del (2). Oït *saldét* a Viladamat (xxiii, 108.5); 1920: id. a L'Armentera (amb gentilici humorístic *saldécus* (Casac.)).

MENC. ANT. 859: «*villare Salcidum in pago Impuritano, super Fluvianum*»; 1150: *Salset*, citat junt amb *Pau* i St. Joan de *Crosos* (CoHe. Moreau LXVIII).

2) En el Baix Empordà, prop de La Bisbal. MENC. ANT. 1004: «*Sanctus Saturninus --- Saltedo*», en el comtat de Girona (Botet, *BABL* III, 253); 1051 al 1058: St. Saturnini de *Sauzeto* (id. *BABL* III, 329); 1064: eccl. St. Saturn. de *Salzet* (Villan., *Vi. Lit.* XII, 304.12). Uns 25 k. al S. de (1).

Sembla que és el poble avui conegut per Sant Sadurní de l'Heura (no recordo oït altre nom que «St. Sadurní» en les enqs. que hi vaig fer a la vora, el 1964, a Casavells, La Bisbal etc.). Com que ja és en els pendents de Les Gavarres, on abunden les alzines, també podria venir de *IPSUM ILICETUM*, però com que d'allí baixa el riu Daró, també hi ha salzereda, i les grafies antigues amb S- constant, recomanen *SALICETUM*.

3) *Salzet* cognom ja antic: un Matheu *Salzet*, autor d'un *Liber Notularum*, de Mall., a. 1370 amb biografia de Llabrés, *BSAL* II, 47, 48, on diu que tres F. P., i B. *Salzet* ja figuren en el *Rept.* de Mallorca.

Un *Salzet* que figura en un doc. de 1278 (p. p. Soldevila en *Pere el Gran*, vol. I, 2a. p.), en un doc. del Migjorn valencià, i hi va citat junt amb *Alocaiba* —su-